

II. ПРОМЕНА УСТАВА

Као што је доношење устава акт посебне, уставотворне власти, тако је и његово мењање такође акт посебне и то ревизионе власти. То је зато што је устав јачи, виши акт од обичних закона па је зато и стабилнији, дуготрајнији од њих, што се показује и приликом његовог доношења и мењања. Устав се доноси на другачији, сложенији начин од оног по коме се доносе обични закони али је особен и по томе што се његова промена врши по поступку, на начин који је другачији од поступка измене обичних закона. Устави се по правилу мењају на начин како то сам устав предвиђа мада постоје и случајеви фактичке промене устава који одударају од уобичајене процедуре уставне промене. Уобичајени, формални поступак уставне промене се врши по посебном, тежем поступку и то путем квалификованог гласања, било у обичној или уставотворној скупштини, или се о томе одлучује и путем народног гласања (референдума).

1. Формална промена устава

Иако уставотворац има претензију да устав који доноси учини вечитим, да га представи као оно што датој држави најбоље одговара, у пракси то никад не успева. Такве жеље и намере уставотворца се понекад изражавају у уставу забраном његове промене мада то није његово опште обележје. Устави мање прибегавају оваквим забранама а више отварају могућност његовог мењања. Променом устава се настоји да отклони противуречност између устава као закона и текста с једне, и постојећег стања друштва и свести о тој стварности бар већине грађана, с друге стране. Уставна промена тражи и отклањање постојећих неусклађености и сукоба између уставне норме и праксе али и подразумева отклањање појмовног сукоба између научно заснованих теоријских појмова и оних које доноси њихово тумачење.

Промена устава такође подразумева да се отклањају и слабости услед неадекватног дефинисања појединих принципа и уставних одредби, што је последица језичких и терминолошких недостатака у уставу, коришћења појмова и фраза непримерених правном језику и изражавању устава. Устав пре свега мора да одговара потребама друштвеног живота и да је отворен према развоју друштва па зато и траје краће или дуже време у зависности од тога како и колико се остварује у пракси. Независно од жеље да буде дуговечан и да